

## **12 Eylül'ün yıldönümünde yeni darbe: Kontörlü mü, kontörsüz mü? Yüksel Akkaya (Mavi Defter)- 20 Eylül 2008**

Hayır hayır, başlığa bakıp, lütfen bu yazıyı son zamanlardaki “gayri ciddi”, argolu, küfürlü yazılardan biri olarak değerlendirmeyin. Üstünden 28 yıl geçmiş bir zulmün doğrudan “değerlendirmesi” olarak da düşünmeyin... 12 Eylül bir zulümdür. Elbet doğrudur. Ancak... Bu zulmün bir de zincirleme gelen tarafı var. 12 Eylül darbesi adeta artçı sarsıntıları olan depremler gibi irili ufaklı artçı darbelerle de neden olmuştur. Yakın zamanın darbelerinden biri de su darbesi olacaktır!

Ben dile tam hakim olamadığım için, herkesin bildiği en basit sözcükler için elimin altındaki sözlüklere bakarım. Velev ki Türk Dil Kurumu'nun (TDK) olsun veya argoyu araştıranların olsun; sözlük her zaman iyidir.

TDK darbeyi şöyle tanımlıyor: 1. Vuruş, çarpış; 2. Bir ülkede zor kullanarak yönetimi devirme eylemi; 3. Birini kötü duruma düşüren, sarsan olay. Siyasi literatürün, dilin dışında, günlük hayatın bir parçası olarak değerlendirilebilecek bu açıklama aslında çok anlamlı. Ancak, günümüz açısından yetersiz. Yetersizliği de sözlüğün darbe maddesinin yazıldığı dönemde hiç akla gelmeyecek su darbesi gibi darbelerin de olması. Neyse, biz bir de kontörün karşılığını bulmaya çalışalım. Hay Allah!... TDK'nın 1983 tarihli “devrimci” sözlüğünde böyle bir şey yok! Neyse, herkes cebe sokulduğu için olsa gerek, Türkçe'de cep telefonu denilen bu “şey” üzerinden kontörü biliyordur, maalesef a priori, bu durumu böyle kabul etmemiz gerekiyor. Kontör bitti mi her şey bitiyor reklamlara göre. Bu nedenle kontörsüz kalmamak gerekiyor. Öyle ki aşk sohbetleri bile kontör olmayınca “pat” diye kesiliyor. Yani, lafın kısacası bu kontör meselesi çok önemli.

12 Eylül'ü bir kez daha telin ettiğimiz şu günlerde kalkıp, başka bir meseleyi muhip görüp, o konuda yazmak akıl karı olmasa da ben bir şansımı deneyeyim. Belki de 12 Eylülün o en canı insanların o gün ne yapmak istediklerini bugünkü bir mesele üzerinden daha iyi anlatmış olurum. Böylece, telin mitinglerine bir başka açıdan “kağıt” üzerinde olsa da bir katkıda bulunurum.

Kapitalizm korkusuz yapamaz. Hem günlük hayatta, hem de büyük anlatının bir parçası olan teorik hayatta. Ortalama elli yaşındaki herkes, şöyle bir zihnini yoklasa, buğdaydan AIDS'e, hepatitten bugünkü su meselesine toplumu korkuya gark etmiş bir sürü “şey” bulabilir. Tıpkı, 12 Eylül faşizminin toplumu darb etmek için başvurduğu korku yayma politikası gibi... Kuşkusuz, korkmak insani bir duygudur. Ancak, önemli olan korkunun bir duygu değil de bir “durum” olmasıdır. Darbe ile korku ve onun yarattığı “durum” göz önüne alındığında sorunda anlaşılır. Yirmi sekiz yıldır bu 12 Eylül'ü hep aynı telin duyguları içinde protesto ettiğimiz ve meseleyi de az çok idrak ettiğimiz için ben kelimenin tam argo dili ile “topa” başka yerden gireceğim.

Biz bilmesek de ya da çok azımız farkında olsak da günlük hayatımızda bugüne kadar “beleş” yararlandığımız bir şey, su, metanın “allahı” olmak üzere! Klasik iktisadın ve o okulun ürünü olan iktisat ders kitaplarında, bol olduğu düşünülen su ve hava alınıp satılan “mal” olarak görülmezlerdi. Şükürler olsun ki hayat onları yalanlayıp suyu bir mal, daha Marksist bir söylem ile meta yaptı...

Meta olamayacağı düşünölen su, bugün o kitapları yazanların çömezleri ve de hala hayatta iseler bizzat kendileri tarafından meta olduğu savunulup, topluma da kabul ettirmeye çalışılıyor... Paragöz “güzide” insanlar için diyecek bir şey yok da, bunca yıl ‘su meta olamaz’ın öğretildiği “alim”ler nerde? Bundan bihaber, suyu gönlünce “beleş” kullanan halk nerde? Hiçbir yerde? Kurnazca, biliyor, seziyor ama bilmezlikten geliyor, sezmemek istemiyor; duyan da duymazlıktan geliyor. Ancak, bu kör ve sağır taifesinin kapıldığı akıl tutulması o kadar da basit sonuçlar doğurmayacak. Önümüzdeki yıllarda çokça konuşacağımız “kontörlü su”ya karşı biz şimdiden ne yapmamız gerektiğini söyleyelim, gerisini “tarih babaya/anaya” bırakalım.

İnsan ihtiyaçlarına dayalı bir hayat oluşturan insanoğlu dağdaki zeytini, ovadaki tahılı ve de cümle mahlûkatı metalaştırırken, hem insanlığa, hem doğaya büyük bir kötölük yapmakta olduğunun farkında olmamış olabilir. Ancak, bu insanoğlu denen varlık belli bir dönemden sonra hayatı metalaştırmak için insanoğlu ile büyük bir kavgaya girişti, kelimenin tam anlamı ile bir darbeye bulundu. Makine kırıcısı diye adlandırılan benzeri kişiler ile embriyonik sosyalistler dışında kimse bu darbeye güçlü bir muhalefete yanaşmadı.

Tarihin belli bir anında ortaya çıkan anarşistler hariç!

12 Eylül kadar ağır bir darbe daha geliyor: Kontörlü su! “Su akar güldür güldür” artık türkülerde kalıyor; zira yeni sözler “su akar kontör kontör” olmalı. Kapitalizm toplumu darb etmek için yeni bir araç buldu: kontörlü su! Günlük hayatımızda onsuz olamayacağımız su nicedir zaten para ile satın alınıyordu. Ancak, önce su tüketiliyor sonra parası ödeniyordu. Şimdi öyle değil. Şimdi kontörlü alıyorsun; kontörün bitti, işin de bitti. İster banyoda sabunlu kal, ister bulaşıktta... Kontörün bittiyse gidip yeni kontör alacaksın. Tıpkı doğalgaz gibi, tıpkı cep telefonu gibi... Biliyorum, içinizden “attı ha” diyen olacak. O zaman bize düşen de somut örnek vermek olacak.

Şimdi, Datça’da veciz örneği verilen kontörlü su saatleri ile yeni daha güzide bir hayat hazırlanıyor. Datça havalisi yeni su saatleri takmış. Ne kadar kontör, o kadar su! Hafta sonu duş alan bir Datçalı birden sabunlu kalır! Sebep? Sebep, su kontörünün bitmesi! Suyu kontörlü almak zorunda bırakılan kişi hatırlı adamlar bulup, sorunu halleder. DE, hatırlı birileri bulunamazsa... Pilot bölgeler mizah örnekleri ile dolu. Ancak uygulama yaygınlaştıkça mizah bir garabete dönüşecek. Su bu, başka şeye benzemez.

Günlük hayatımıza yakın zamanda çok sıkı bir darbe ile girecek olan kontörlü su darbesiyle biraz “sarılısak” fena mı olur? Örneđin 2009 yılında İstanbul’da yapılacak Dünya Su Forumu suyun özelleştirilmesinin gerekliliğini ve gerekçelerini anlatacak bize; üstü örtük ya da kontörlü suyun ne kadar önemli olduğunu ekosistem çerçevesinde anlatacak; yani su darbesi yapacak! Kısacası sınıf savaşları bir kez de su savaşları üzerinden kendisini test edecek.

[www.sendika.org](http://www.sendika.org)’dan alınmıştır.